

Talousarviomuutos / Valmistavan opetuksen lisäopetuksen aloittaminen lukuvuonna 2026–2027 ja lisämäärärahan anominen perusopetukseen

Opetus- ja kasvatustaloustalokunta 31.03.2026
524/02.02.00/2025

Valmistelijat

ruotsinkielisten opetuspalvelujen johtaja Tony Widjeskog, opetus- ja kasvatustaloustalokunta Ronnie Djupsund ja talouspäälikkö Kim Salo

Perusopetuslakia on muutettu lailla 1369/2025 siten, että 1.8.2026 alkaen opetuksen järjestäjä voi tarjota perusopetuksessa valmistavan opetuksen lisäopetusta niille maahanmuuttajataustaisille oppilaille, jotka ovat osallistuneet perusopetukseen valmistavaan opetukseen edeltävänä lukuvuonna.

Lisäopetuksen tavoitteena on vahvistaa oppilaiden suomen tai ruotsin kielen taitoa sekä muita oppimisvalmiuksia tilanteissa, joissa oppilaalla katsotaan edelleen olevan tuen tarvetta ennen siirtymistään perusopetuksen ryhmiin. Lisäopetus on tarkoitettu erityisesti oppilaille, joilla on vasta alkava luku- ja kirjoitustaito, puutteellinen kouluhistoria tai jotka ovat tulleet maahan yläkouluikäisinä. Opetuksen kesto on enintään yksi vuosi, ja jatkamisen tarve arvioidaan oppilaskohtaisesti.

Opetuksen järjestäjä päättää lisäopetuksen järjestämisestä ja sen laajuudesta. Opetus voidaan toteuttaa erillisenä ryhmänä, osana joustavia opetusjärjestelyjä tai yhdistämällä yleisopetuksen mukaista opetusta ja erillisiä vahvistavia tunteja. Uusi opetuksen muoto edellyttää paikallisen opetussuunnitelman ja käytännön järjestelyjen päivittämistä 1.8.2026 mennessä. Paikallisen opetussuunnitelman päivitystyö on aloitettu ja se tuodaan lautakunnan jaostolle päätettäväksi muiden opetussuunnitelmamuutosten yhteydessä loppukeväästä.

Valmistavan opetuksen lisäopetus rahoitetaan opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain (1370/2025) mukaisella erillisellä valtionrahoituksella, joka täydentää nykyistä valmistavan opetuksen rahoitusta. Rahoitus määräytyy valmistavan opetuksen oppilasmäärien perusteella. Siirtymäkaudella 1.8.–31.12.2026 sekä vuonna 2027 rahoituksen perusteena käytetään KOSKI-tietovarannosta poimittua valmistavan opetuksen oppilasmäärää tilastointipäivältä 20.9.2025. Rahoituksen laskennallinen enimmäismäärä kunnalle vastaa enintään 40 % valmistavan opetuksen oppilaasta maksettavan kotikuntakorvauksen perusosasta. Kokkolassa on valmistavan opetuksen oppilaita tällä hetkellä noin 80. Mikäli näistä oppilaista 75% sijoittuvat seuraavana lukuvuonna valmistavan opetuksen lisäopetukseen on arvioitu valtionosuus n. 70 658– 88 337 euroa. Lisävuoden oppilaskohtainen korvaus on 2826–3533 euron välillä vuonna 2026. Tästä summasta jaetaan 5/12 osaa jolloin käytännössä summa on 1177–1472 euron

välillä oppilasta kohden. Oppilaista saadaan lisäksi normaali valtionosuus.

Kunnan on ilmoitettava Opetushallitukselle järjestävänsä valmistavan opetuksen lisäopetusta saadakseen siirtymäajan rahoituksen.

Valmistavan opetuksen lisäopetusta ei ole huomioitu perusopetuksen vuoden 2026 talousarviossa. Mikäli talousarviovuoden aikana käynnistetään uusia talousarvioon sisällyttämiä toimintoja, tulee niistä päättää erikseen ja arvioida niiden taloudellinen vaikutus ja mahdollinen talousarvionmäärärahan ylitys.

Valmistavan opetuksen lisävuoden rahoitus tulee jatkossa olemaan osa opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuutta, eikä sitä näin ollen korvamerkitä kyseiseen käyttötarkoitukseen.

Talouden näkökulmasta on myös huomioitava, että valmistavan opetuksen lisäopetuksen oppilasta ei voida laskea suomi toisena kielenä oppilaaksi. Tämä puolestaan vähentää kyseiseen toimintaan myönnettyä valtionapua, joka kohdentuu suoraan opetuspalvelujen tuloihin. Opetuspalvelut sai 2026 vuonna 2026 yleisavustusta vieraskielisten oppilaiden ja opiskelijoiden suomi tai ruotsi toisena kielenä -opetukseen yhteensä 179 730 €. Yleisavustuksen väheneminen tulee huomioida vuoden 2027 talousarvion laadinnassa.

Opetus- ja kasvatusjohtaja

Opetus- ja kasvatuslautakunta päättää

- 1 järjestää perusopetuksessa valmistavan opetuksen lisäopetusta 1.8.2026 alkaen
- 2 ilmoittaa Opetushallitukselle järjestävänsä valmistavan opetuksen lisäopetusta rahoituksen saamiseksi siirtymäkaudella
- 3 esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että perusopetuksen valmistavan opetuksen henkilöstökuluihin varattuja määrärahoja korotetaan 80 000€ vuoden 2026 osalta, ja että ne katetaan nostamalla OKM:n valtionosuuksia vastaavalla summalla.

Päätös